

Faruk TÜRKOĞLU

EKONOMİM.COM

İŞSİZLİK ORANINI SANAYİ YATIRIMLARI DÜŞÜRÜR

Büyüme oranını yükseltmek, cari işlemler açığını azaltmak ve her yıl liselerden ve yükseköğretim kurumlarından mezun olan 2.7 milyon gence iş bulmak ancak tüm sanayi dallarında bir yatırım seferberliği başlatılması ile mümkün olabilir.

Geçen yüzyılda ekonomilerin büyüme oranları yükseldiğinde işsizlik oranı genler, ekonominin durgunluk veya daralma dönemlerinde yükseldi. Son yıllarda ise ekonominin büyümesine rağmen işsizlik oranı yerinde saymaya başladı. Bunun bir nedeni teknolojinin ilerlemesi oldu. Örneğin bankacılıkta telefon ve internet bankacılığı ile ATM'lerin kullanımı işe memurlarının emeğine duyulan ihtiyacı azalttı.

İşsizlik oranlarının büyüme dönemlerinde bile düşmesinin diğer nedeni sektörel önceliklerin değişmesi oldu. 1980 ile 2000 arasında finans sektörünün öncelik kazanması ve 2000 yılı sonrasında ise rant ve prestije yönelik altyapı yatırımlarına ağırlık tanınması, sanayi yatırımlarının artış ivmesini zayıflattı.

Özel sektör girişimcilerinin tüketim mali üretimine yönelmesi ve devletin sanayiden çekilmesi de istihdam üzerinde olumsuz etki yaptı. Bu süreçte ara malları ve bazı önemli girdi ihtiyacı ithalata karşılandı. Bazı girdilerin ve ara malların ithal edilmesi bize ürün satan ülkede istihdamı artırırken, Türkiye'de işsizlik oranını yükseltti. Grafikte görüldüğü gibi son 20 yılda işsizlik oranları çoğunlukla çift haneli oldu. 20 yılın işsizlik oranlarının aritmetik ortalama ile hesaplanan değeri ise yüzde 10,88'e yükseldi.

Sanayi yatırımlarındaki istihdam bereketi işsizliği azaltmak için yeni yol ve yöntemler arayan ekonomi yönetimleri çözümlü sanayi yatırımlarını artırmakta buldu. Çünkü sanayi dallarının herhangi birinde kurulan bir fabrika hem inşaat sırasında hem de üretim aşamasında istihdam yaratıyordu. Yıllar geçtikçe bu artış, ekonominin tabanına yayılıyor yeni iş kapıları açıyordu. Bu olumlu etki ile bazı örnekler şunlar oldu:

- Karabük Demir-Çelik Fabrikası, 1939'da üretime başladıktan sonra 50'li yıllarda girişimci o dönemde ilçe olan bu yerleşim yerinde haddehane ve benzeri küçük veya orta büyüklükteki işletmeler kurdu. Bu işletmelerden elde edilen sermaye birikimi, ark ocağı ile çalışan büyük demir-çelik fabrikalarına yatırıldı. Girişimcilerin tevsii ve modernleştirme yatırımları ile büyüttükleri işletmeler İstanbul Sanayi Odası'nın 500 Büyük Şirket listelerine girdi ve istihdam imkânlarını artırdı. Ark ocağı demir-çelik tesislerinin üretimini girdi olarak kullanan çok sayıda modern eşya şirketi de işinin faaliyetini sürdürmesini ve binlerce kişinin iş bulmasını sağladı. İstihdamın zaman içinde dalga dalga artması olayı Ereğli Demir Çelik ve İskenderun Demir Çelik tesislerinin çevresinde de yaşandı.

- Alman şirketi Mannesmann ve Sümerbank'ın ortaklığı ile İzmit'te 1955 yılında kurulan boru fabrikası uzun yıllar boyunca ülke ihtiyacının önemli bir bölümünü karşıladı. İzmit'teki fabrikanın yöneticileri, mühendisleri ve fabrika ürünlerini pazarlayan iş insanları sonraki on yıllarda yeni boru fabrikalarının kurucuları ve yöneticileri, boru ticarethanelerinin sahipleri oldu. Kurulan her yeni işyeri de işsizliğin azaltılmasına kendi çapında katkıda bulundu.

- Timur İmrağ adlı iş insanı, 1968'de kurduğu İmbat Makine Sanayisi şirketinde plastik enjeksiyon makineleri ürettiyordu. İmrağ, bu üretim dalı ile ilgilenen genç girişimcileri rakipleri gibi görmedi, onlara teknik destek verip her konuda yol gösterdi. İmrağ tam 60 kişinin plastik makineleri dalında, başarılı bir sanayici veya tüccar olmasına ve çok sayıda işçiyi istihdam etmesini sağladı.

Prestij kazanmaya ve rantı yönelik olan ve ihtiyaç belirgin hale gelmeden başlanan altyapı yatırımları ise yapım sürecinde istihdam sağladı ama hizmete girdikten sonra istihdam açısından kısır kaldı.

Sanayi genç nüfusa iş kapısı açar

Genç nüfusta işsizlik oranını yüzde 20 dolayında yükseltmesi ile ortaya çıkan genç işsizlik sorununu özel sektörün ve gerekirse kamu sektörünün başlatacağı sanayi yatırımları çözümler. Kurulacak her fabrika, girdi üretecek olan sanayi kuruluşlarının da faaliyete geçmesini sağlar. Sanayi merkezlerinde finans ve ulaştırma faaliyetleri de canlanır...

VALİDEN, DEPREMZEDE ÇOCUKLARA OYUNCAK

Hatay'da koordinatörü sürdüren Vali Ali Çelik, **İstanbul Sanayi Odası** öncülüğünde temin edilen oyuncakları Katar ve Dalyan geçici barınma merkezlerinde misafir edilen bin 500 çocuğa hediye etti.

6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 11 ili yıkan depremlerin ardından depremin en çok yıkıma uğrattığı Hatay'da görevlendirilen Kütahya Valisi Ali Çelik 72 gündür deprem bölgesinde. Yaraların sarılması, depremin izlerinin silinmesi için çalışmaların aralıksız sürdüğü kentte gece gündüz demeden çalışan Vali Ali Çelik, tüm gününü deprezde çocuklara ayırdı.

BİN 500 ÇOCUĞA OYUNCAK

İstanbul Sanayi Odası öncülüğünde temin edilen oyuncakları Katar ve Dalyan geçici barınma merkezlerinde misafir edilen bin 500 çocuğa hediye eden Vali Çelik, çocukların yaşadıkları felaketin ardından eski yaşamlarına geri dönmeleri için emek veren herkese teşekkür etti. Vali Çelik, oyuncakların hediye edilmesinin ardından çocuklarla uzun süre top oynadı. **VALİLİK BASIN**

